

Kılıçdaroğlu'ndan
**İKLİM KRİZİ
UYARISI**

**SIRADA
TEİAŞ VAR!**

Sistemin
Bel Kemiği Satılıyor

TAM KAPANMADA
YAP-İŞLET-DEVRET:
GARANTİ KIYAĞI!

**KUZEY MARMARA
OTOYOLU:**
REKOR MALİYET ARTIŞI

ENERJİ ve Altyapı

Ağustos '21 Sayı: 7

ENERJİ | ALTYAPI | MADENCİLİK | SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

DOKUNMAYIN ÇARPAR!

Bir
**TEK ADAM
Klasığı**

Elektrik Şirketleri
Yapılan Zammı beğenmedi
YENİ ZAMLAR YOLDA!

ELEKTRİK ÖZELLEŞTİRMESİNDE SON PERDE: SİSTEMİN BEL KEMİĞİ TEİAŞ SATILYOR

Elektrikte dağıtım ve üretim özelleştirmesinin ardından şimdi de sistemin beyini olan iletim ve işletim operasyonlarını gerçekleştiren TEİAŞ **Cumhurbaşkanlığı kararıyla** özelleştirme kapsamına alındı.

TABUTA SON ÇİVİ

Sistemin bel kemiği olan iletimi ve işletimi sağlayan TEİAŞ'ın özelleştirme kapsamına alınması elektrik hizmetini kamu yararı ekseninden çıkararak kar-zarar denklemiyle hareket eden bir şirkete dönüştürmenin son adımı olacaktır. **Temel bir hak** olan elektrik hizmetinde bu kadar stratejik bir kamu kurumunu özelleştirme kapsamına almak iktidarın **vatandaşı müşteri olarak gördüğünün çok açık bir kanıtıdır**.

ÖZELLEŞTİRME FATURALARI ARTIRDI

İktidarın ucuz ve kaliteli hizmet verileceği vaadiyle elektrik dağıtımını özelleştirmesi, vatandaşın faturalarını düşürmediği gibi sık sık yapılan kesintilerle **kalitesiz bir hizmeti** de beraberinde getirdi. Elektrik üretimi yapan kamuya ait santrallerin özelleştirmesiyle başlayan süreçte özel şirketlere sağlanan pek çok destek vatandaşın faturasına doğrudan ya da dolaylı ek yükler getirdi. Sonuç olarak ucuzlayacağı söylenen elektrik hizmeti yalnızca **son 3 yılda ikiye katlandı**. Buna karşın en ufak olumsuz hava koşulunda dağıtım hatlarındaki altyapı yetersizliği nedeniyle 2021 yılında Türkiye'de uzun süreli **elektrik kesintileri** yaşanıyor.

KAMU EKSENLİ BAKIŞ ÇIKACAK

Türkiye'de anlık olarak elektrik talebinin karşılanması için sistemi işleten bir **kamu kuruluşu olan TEİAŞ'ı** özelleştirmek alternatifi olmayan ve kamu yararıyla çalışması gereken bir kurumun artık yatırımlarını, hizmetlerini **kâr odaklı** hale getirmesi anlamına gelecektir. Türkiye'nin en büyük yatırımcı kamu kurumlarının başında gelen TEİAŞ iletim altyapısını sürekli güncelleyen ve var olan iletim hatlarının da işlerliğini sağlamaktadır.

MAL VARLIĞI 10 MİLYARLARCA DOLAR!

TEİAŞ'ın mal varlığının **10 milyarlarca dolar** tutarında olduğu belirtiliyor. Kurumun 2020 yılında 14,4 milyar lira geliri, 4,6 milyar lira net karı vardır. Yıllardır TEİAŞ'ın karı hazine aktarılmaktadır. Kurumun 81 ilde ETİBANK ve TEK döneminden kalma çok değerli kamu arazileri de bulunmaktadır. Pek çok kentte kupon arazi olarak tanımlanan çok değerli arsaların yanı sıra pek çok kentte büyük sosyal tesisleri de bulunmaktadır. TEİAŞ; 2021 yılı itibarıyla Türkiye'nin en büyük şirketi olan EPIAŞ'ın yüzde 30 oranında hissesine de sahiptir.

SIRADA BOTAŞ VE TPAO MU VAR?

İktidar, yerli ve milli söylemine sarılarak ülkemizin enerji alanındaki dev kamu kurumlarını bir bir satmayı planlamaktadır. TEİAŞ'ın ardından bugüne kadar bazı şirketleri de özelleştirilen enerji alanındaki **diğer kamu kurumlarının da** özelleştirme kapsamına alınabileceği belirtilmektedir. Başka bir deyişle iktidar TEİAŞ'ın ardından TPAO ve BOTAŞ'ı da özelleştirme kapsamına almayı düşünmektedir? **İktidarın enerji alanındaki çok kritik kamu kurumlarını özelleştirme kapsamına alması ülkemizin enerji güvenliğini tehlikeye atacaktır.**

'GARANTİ KIYAĞI'NI GİZLEDİLER

AK Parti İktidarı; Türkiye genelinde 17 gün süren tam kapanma döneminde yap işlet devret kapsamında yapılarak **araç geçiş garantisi** verilen ancak **boş kalan** köprü ve otoyollara ödenecek **garanti bedellerini açıklamadı.**

GARANTİ BEDELİ SALGIN DİNLEMEDİ

Koronavirüs salgını dolayısıyla ülke genelinde 29 Nisan - 17 Mayıs 2021 tarihleri arasında uygulanan 17 günlük tam kapanma döneminde şehirlerarası yolculuklar da yasaklanmıştı. Bu dönemde yap-işlet-devret (YİD) modeliyle inşa edilen **köprü ve otoyollar da boş kalmasına karşın verilen araç geçiş garantileri ise işlemeye devam etti.**

KARAYOLLARI SUSKUN

Karayolları Genel Müdürlüğü, konuyla ilgili soru önergesinde yer alan Türkiye'de tam kapanma sürecinin yaşandığı 29 Nisan - 17 Mayıs tarihleriyle ilgili hiçbir bilgiye yer vermedi. KGM'nin verdiği yanıtta; **"YİD projelerinde tüm iş ve işlemler mevzuatına uygun olarak, Uygulama Sözleşmelerinde yer alan hükümler çerçevesinde yürütülmektedir"** ifadeleri yer aldı.

TAM KIYAK!

Normal dönemde bile verilen garantilerin tutmadığı köprüler tam kapanma döneminde neredeyse **tamamen boş kaldı.** Yavuz Sultan Selim Köprüsü için **günlük 135 bin araç geçiş garantisi;** Osmangazi Köprüsü için de günlük **40 bin geçiş garantisi** verilmiş durumda. Yavuz Sultan Selim Köprüsü için araç başına **'3 dolar artı KDV';** Osmangazi Köprüsü için de **'35 dolar artı KDV'** tutarında garanti gelir bedeli bulunuyor. Buna göre 17 günlük garanti bedeli Yavuz Sultan Selim için yaklaşık **8 milyon 125 bin dolar;** Osmangazi için ise **28 milyon 85 bin dolar!** İki köprünün güncel kura göre 17 günlük garanti tutarı neredeyse **313 milyon lira!** Yalnızca iki köprü için tutar buysa garanti verilen tüm otoyollarla bu ek yük daha da artacak.

“

*300 milyon lirayı bulan 17 günlük tam kapanma dönemi yandaşlar için tam kıyak dönemine dönüştü. 17 gün süren tam kapanma döneminde şehirlerarası yolculuklar da kısıtlanmış, yalnızca izin alan araçların seyahat etmelerine olanak tanınmıştı. **Garanti verilen yol ve köprüler 17 gün boyunca kısmen boş kalmasına karşın iktidar bu döneme ilişkin verileri gizliyor.***

Ahmet AKIN
Genel Başkan Yardımcısı

ENERJİ GÜVENLİĞİ YOK, ŞOV VAR!

Türkiye, 2 Ağustos pazartesi sabahına ülkenin birçok ilinde elektrik kesintilerine uyandı. Kesintiler üretim-tüketim dengesindeki plansızlıktan kaynaklandı. Elektrik kesintileri başta sanayi üretimi olmak üzere; yılın en sıcak günlerinde vatandaşlarımızı mağdur etti.

TEK ADAM BECERİKSİZLİĞİ

2 Ağustos'ta aralarında İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Yalova, Tekirdağ, Kocaeli, Kırklareli, Konya, Kayseri, Bilecik, Muğla, Antalya, Adana, Yozgat ve Mersin'in de bulunduğu pek çok kentte elektrik kesintileri yaşandı. **Elektrik kesintileri başta sanayi üretimi olmak üzere; yılın en sıcak günlerinde vatandaşlarımızı mağdur etti.**

Kesintiler arızadan değil, elektrik üretim ve tüketimindeki plansızlıktan kaynaklandı. Türkiye'nin elektrik üretim santrallerindeki kurulu gücünün tüketime göre çok fazla olmasına karşın; elektrik tüketiminin öngörülememesi ülke genelinde planlı kesintilerin yaşanmasına neden oluyor. Bu durum **iktidarın enerji politikalarındaki beceriksizliğinin en açık örneği** olarak karşımıza çıkıyor.

ÜRETİM TÜKETİMİ KARŞILAYAMAMIŞ!

Türkiye'de elektrik üretimi kurulu gücünün 98 bin megavat büyüklüğünde olmasına karşın kuraklık nedeniyle hidroelektrik santrallerinde üretim kapasitesinin düştüğü biliniyor. Öte taraftan hidroelektrik santrallerinin tamamı devreden çıkarıldığında bile kurulu güç kapasitesi 66 bin megavatı buluyor. Buna karşın 2 Ağustos'ta **"üretimin tüketimi karşılayamadığı"** gerekçesiyle elektrik kesintisi yaşandı. Oysa kesinti esnasında Türkiye'nin elektrik talebi 50 bin megavat civarındaydı. Başka bir ifadeyle hidroelektrik santrallerinin hiç üretim yapmadığı varsayılsa bile kurulu gücün talebi karşılaması gerekliyordu.

ENERJİ GÜVENLİĞİ RİSK ALTINDA

Kurulu güç kapasitesi ve talep edilen miktar dikkate alındığında; elektrik iletim sisteminin neden çöktüğüne ve elektrikte arz-talep dengesinin neden bozulduğuna ilişkin akıllarda pek çok soru işareti oluşuyor.

SORUN ÖZELLEŞTİRMEDE!

Bilindiği üzere **AK Parti iktidarı döneminde elektrik üretimi büyük oranda özelleştirildi**. Bu da elektrik üretiminde büyük payın özel sektörde olduğu anlamına geliyor. Başka bir deyişle elektrik üretiminde söz sahibi özel sektördür. Ekonomide yaşanan kriz nedeniyle Türk Lirası'ndaki değer kaybı, elektrik üretimi yapan özel şirketlerin döviz üzerinden maliyetlerini rekor oranda artırırken, yapılan elektrik zamlarının özelleştirilen elektrik üretim santrallerine sahip kimi özel şirketleri memnun etmediği ifade ediliyor.

ŞİRKETLERLE ZAM PAZARLIĞI MI VAR?

Bu gelişmeler dikkate alındığında; 2 Ağustos 2021 tarihinde kurulu kapasite gücünün çok rahat bir şekilde talebi karşılaması gerekirken; bazı özel santrallerin tam kapasiteyle çalışmadığı iddia ediliyor. Özel şirketlerin iktidara **zam yapma baskısı** için elektrik üretim santrallerini çalıştırmadığı ileri sürülüyor. Bu iddia doğru ise ülkemizde enerji güvenliği tamamen **özel sektörün inisiyatifine** kalıyor.

2 Ağustos'ta Türkiye genelinde pek çok ilde yaşanan elektrik kesintileri üretim-tüketim dengesindeki **plansızlıktan kaynaklandı**. Ülkemizin enerji güvenliğini sağlamakla sorumlu olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Karadeniz'de henüz teknik rapor bile hazırlanmadan **siyasi şov** yapacağına, **elektrikte üretim-tüketim dengesini koruması gerekiyor**.

Ahmet AKIN
Genel Başkan Yardımcısı

MUĞLA'DA FACİANIN EŞİĞİNDEN DÖNÜLDÜ

Türkiye'nin yüreklerine ateş düşüren orman yangınları bir felakete dönüşürken Muğla'da **termik santralleri de tehdit etti**. Orman yangınları, termik santrallerin yangınlarla karşı karşıya kalındığında alınması gereken **önlemleri sorgulatırken**, facianın eşliğinden dönüldü.

Muğla'da çıkan orman yangınları bölgede bulunan 3 termik santral Yatağan, Kemerköy ve Yeniköy termik santralleri tehdit etti. Muğla Milas bölgesindeki orman yangınında Kemerköy Termik Santrali nedeniyle bölge büyük bir tehlike atlattı. Milas Belediye Başkanı Muhammet Tokat yangının, Kemerköy termik santraline ulaşmasına 4 gün süre ve 15 kilometrelik bir mesafe varken sürekli çağrıda bulundu. Ancak **ihmaller zinciri ve bakanlıklarca verilen sözler tutulmadığı için yangın Kemerköy Termik Santrali'ne kadar ulaştı**.

'MİLYONLARCA LİRA DESTEK ÖDEMESİ YAPILIYOR'

Milas'ta yanan termik santral ister istemez akıllara pek çok soruyu da beraberinde getiriyor. **Kemerköy Termik Santrali 2014 yılında özelleştirildi**. Özelleştirilmesine karşın santralin yanması yine de kamu zararına neden olacak. Çünkü santrale iktidarın başlattığı "kapasite destekleme mekanizmasıyla" bugüne kadar **milyonlarca lira kamu kaynaklarından ödeme** yapılıyor.

YA NÜKLEER YA DA DOĞALGAZ SANTRALİ OLSAYDI?

Kemerköy Termik Santralinin yanmasına iktidarın adeta seyirci kalması akıllara pek çok **kötü senaryoyu** da getiriyor. Santralin yakıtının kömür olması çok büyük yıkıcı bir felakete neden olmadı. Bu santral ya doğalgaz elektrik üretim santrali olsaydı? Bu santral ya nükleer güç santrali olsaydı? Bu ihtimalleri düşünmek dahi istemiyoruz. Ancak **iktidarın beceriksizliği akıllara bu ihtimalleri de getiriyor**.

“

*Kemerköy Termik Santrali 3 adet 210 megavatlık üniteden oluşuyor. Santralin yanmadan önce yaklaşık 420 megavatlık kapasiteyle çalıştığı söyleniyor. Türkiye'deki elektrik tüketiminde küçük ancak bölgenin enerji ihtiyacının karşılanmasında önemli bir paya sahip. **Dört gün boyunca uyarı yapıldı**. Buna karşın yangının santrale ulaşması inanılır gibi değil. **Santralin yanmasına adeta göz yumuldu**.*

Ahmet AKIN
Genel Başkan Yardımcısı

ZONGULDAK'IN YATIRIMA İHTİYACI VAR

CHP Enerji ve Altyapıdan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Balıkesir Milletvekili **Ahmet Akın** başkanlığındaki parti heyeti Zonguldak ve Elazığ'da bir dizi temaslarda bulundu.

5 MİLYARLIK YATIRIM SÖZÜ

Zonguldak'ta Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Üzülmez Müessese Müdürlüğü'ne giderek madenciler ile bir araya gelen CHP'li Akın, işçilere şöyle seslendi:

*"Sizlerle birlikte olup; bütün sıkıntılarınıza, sorunlarınıza çare olmak için mücadele ediyoruz. Dosyamızı aldık, sendikaya gittik. Mücadelemiz ortak. **Allah'ın izniyle, sizlerin de desteği ile bu mücadeleyi başarı ile sonuçlandıracağız.** Bir kere TTK'ya yatırım yapılma zorunluluğu var. Yatırım yapılmıyor. Daha önce verilen sözler var. Buraya işçi alımı ile ilgili sözler var. İşçi alımı olmadığı için hem üretim azalıyor hem de güvenlik konusunda sıkıntı çekiyoruz. İktidara geldiğimiz gün 5 milyarlık yatırım yapacağız, buraya. Buna ihtiyaç var. Bu bölgede kapasite var. **Gerçek anlamda; millilik, yerlilik budur.** Ülkenin enerji politikalarını milli yerli diyerek, millilikten uzaklaştırırsak, ekonomiyi de yönetemezsiniz. **Enerji politikasız ekonomi politikası da olmaz.** Alınması gereken işçileri hızlıca alıp, TTK'yı hak ettiği konuma getirip, sizleri rahat ve huzur içinde hayatlarınızın devam etmesi için, birlik beraberlik içinde çalışacağız."*

CHP'DEN ELAZIĞ ÇIKARTMASI

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, CHP Parti Meclis Üyesi Murat Emir ve çok sayıda milletvekili, CHP Elazığ Milletvekili Gürsel Erol ile birlikte, Mustafapaşa Mahallesi'nde bulunan, TOKİ konutlarında, incelemelerde bulundular.

TOKİ Konutları'nın yapım sürecinde yaşanan aksaklıklar ve vatandaşların yaşadığı mağduriyetlere ilişkin bilgi alan CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın konutlarda yaptıkları incelemenin ardından vatandaşların, mağduriyet yaşadığı birçok noktayı tespit ettiklerini vurguladı.

Elazığ'da büyük bir sıkıntı olduğunu ve vatandaşların mağduriyet yaşadığını anlatan Akın, **"Bölgenin, sıkıntılarını ve sorunlarını dile getirerek, çözülmesi için uğraşan bir vekilimiz var.** Bu yaklaşımı dolayısıyla, kendisine teşekkür ediyorum. Alt Yapı Projelerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak, Türkiye'de yapılan, bütün kentsel dönüşüm ve deprem sonrası dönüşüm projelerini, inceliyorum. Deprem öncesinde ve sonrasında yapılması gerekenleri sürekli dile getiriyorum. **Elazığ'da, büyük bir sıkıntı var.** Yapılar yapılmış gibi gösterilip, vatandaşlarımızın mağduriyet yaşadığı birçok nokta var. En iyi sözü burada yaşayan vatandaşlarımız söyledi. Vekilimiz de zaten onların temsilcisi olarak, onların yaşadığı mağduriyeti dile getiriyor. Biz, depremin hemen akabinde, 30 milletvekili arkadaşımız ile Elazığ'daydık. Elazığ'ı, çok yakından takip ediyoruz. Sıkıntıları, vekilimiz her fırsatta dile getiriyor. Bizlerde bu sıkıntıları genel başkanımız da dahil olmak üzere dile getiriyoruz. Bizler, yaşanabilir dönüşümün peşindeyiz. **Kentsel dönüşüm yapıyorsanız; dönüşümler, yaşanabilir dönüşümler olmalıdır.** Bu dönüşümlerde milletin, hakkı hukuku, önceki varlığı, korunacak... Ben yaptım oldu, mantığından uzaklaşılacak. Vatandaş ile uzlaşa sağlanacak, hizmetler ve teslimatlar ona göre yapılacak. Burada bunun olmadığını görüyoruz. Bunun peşini bırakmıyoruz" dedi.

CHP LİDERİ KILIÇDAROĞLU:

ÜLKEMİZİ İKLİM KRİZİNE HAZIRLAMALIYIZ

15 YILIN FATURASI

“Ülkemizi derhal yeni iklim krizlerine hazırlamaya başlamamız lazım. Ülkemiz iklim ve su krizinin tam ortasındadır. Aslında Türkiye, uyarıları 15 yıldır almaktadır. Ama saray iktidarı bu uyarıları duymamaktadır. Artık halka gerçekleri söyleme zamanıdır. Bunu, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Millet İttifakı olarak yapmaya başlayacağız. Her yerde bizi nelerin beklediğini ve nasıl hazırlık yapmamız gerektiğini konuşacağız.”

Türkiye'nin dört bir yanında çıkan orman yangınları içimizi yaktı. **Saray iktidarı devleti aciz duruma düşürdü.** İklim ve su krizi kapımızda!

BİLİM ÇALIŞTAYI YAPACAĞIZ

“Bilim insanlarını dinlememiz gerekiyor. Konunun uzmanı bilim insanlarımızdan destek isteyeceğiz. Bunun için bir Bilim Çalıştayının yapılmasına gerek var. Bunu gerçekleştireceğiz.”

HAZİNE'DEN İTİRAF

Kuzey Marmara Otoyolu'nun (KMO) Kurtköy-Akyazı ile Kınalı-Odayeri kesimlerinde ortaya çıkan ek maliyet konusunda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı suskun kalırken Hazine ve Maliye Bakanlığı yayımladığı “Kamu Finansmanı Raporu”nda, 2 milyar 186 milyon dolar tutarındaki rekor maliyet artışını doğruladı.

ULAŞTIRMA VE ALT YAPI BAKANLIĞI SESSİZ!

CHP'li Akın, KMO'daki ek maliyet konusunda ilk olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı'na soru önergesi verdi. Hazine ve Maliye Bakanlığı verdiği yanıtta konunun Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın uhdesinde olduğu belirtti. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ise sorulara yanıt vermedi. Konuyu Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a da soran Akın'a konunun Ulaştırma Bakanlığı'nı ilgilendirdiği yanıtı verildi.

MALİYET ARTIŞI İLK KEZ DOĞRULANMIŞ OLDU

CHP'li Akın, son olarak hem Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na hem de Hazine ve Maliye Bakanlığı'na CİMER üzerinden başvurdu. CİMER üzerinden yapılan başvuruya Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan yaklaşık dört ay sonra gelen yanıtta yaşanan ek maliyet artışı ilk kez doğrulanmış oldu.

AKIN AÇIKLAMIŞTI

Kuzey Marmara Otoyolu'nun iki farklı kesiminde gerçekleşen ek maliyet artışına ilişkin iktidar sessiz kalmayı tercih ederken, CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın resmi verilere dayanarak Limak-Cengiz ortaklığı tarafından yapılan Kurtköy-Akyazı kesiminde yüzde 65,5, Kolin-Kalyon ortaklığı tarafından yapılan Kınalı-Odayeri kesiminde ise yüzde 55,3 oranında ek maliyet artışı olduğunu kamuoyuna duyurmuş ve maliyet artışının 2 milyar 186 milyon dolar olduğunu açıklamıştı.

EK MALİYET ARTIŞI 18,8 MİLYAR LİRA!

Hazine ve Maliye Bakanlığı; KMO'daki Kurtköy-Akyazı ile Kınalı-Odayeri kesimlerinde ek maliyet artışıyla ilgili sorulara bakanlık bünyesinde hazırlanan Kamu Finansmanı Raporu'nu adres gösterdi. Hazine'nin yanıtında, “Söz konusu sorularınıza ilişkin bilgiler, Hazine ve Maliye Bakanlığının 2020 yılı Kamu Borç Yönetimi Raporu'nda açıklanmıştır” ifadeleri yer aldı. Hazine ve Maliye Bakanlığının adres gösterdiği rapora göre her iki kesimde yapılan ek maliyet artışları toplamda 2 milyar 186 milyon 895 bin 114 doları buluyor. Buna göre ek maliyet artışı projelerin toplam maliyet bedelinin yarısından daha fazla bir tutara geliyor. Güncel kura göre ek maliyet artışı 18 milyar 848 milyon lirayı da geçiyor.